

Kontaktperson
Förvaltningsjuridiska enheten
Henrik Kvennberg
010-224 14 44
henrik.kvennberg@lansstyrelsen.se

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet *En ny lag om ordningsvakter m.m.* (SOU 2021:38)

Er beteckning: Ju2021/02070

Sammanfattning

Länsstyrelsen har fått i uppdrag att yttra sig över betänkandet *En ny lag om ordningsvakter m.m.* (SOU 2021:38). Länsstyrelsens ställer sig - med några undantag som redovisas nedan - generellt sett positiv till utredningens förslag på vad som i huvudsak får uppfattas som en modernisering och effektivisering av regelverket för ordningsvakter och bevakningspersonal.

Avsnitt 6.5.4 Angående förslaget på förstärkt ordningsvaktsutbildning

I utredningen föreslås att grundutbildningen för ordningsvakter utökas från dagens 80 timmar till 160 timmar. Länsstyrelsen ser positivt på att ordningsvaktsutbildningen utökas men ser gärna att denna utökas än mer. Enligt utredningen bör ordningsvaktsutbildningen vara jämförbar med en väktarutbildning när det gäller omfattning. Mandatet och arbetsuppgifterna för en ordningsvakt och väktare skiljer sig dock åt på flera sätt. Ordningsvakter utbildas och förordnas av Polismyndigheten och har vissa polisiära befogenheter. De medverkar till att upprätthålla allmän ordning och har lydnads- och rapporteringsplikt till Polismyndigheten. Kraven på ordningsvakterna är således höga och de måste ha förmåga att hantera komplexa situationer. I utredningen föreslås en än mer flexibel och ökad användning av ordningsvakter, vilket kommer att ställa ytterligare krav på ordningsvakterna vad gäller ingripande men även på deras bemötande och interaktion med allmänheten. Redan tidigare har det funnits röster, från såväl myndigheter som civilsamhället, som menat att ordningsvaktsutbildningen inte varit tillräckligt omfattande. Även om

en dubblering av utbildningstimmarna nu föreslås så bör det beaktas att detta sker från en nivå som Länsstyrelsen menar har varit för låg.

Länsstyrelsen ser positivt på att det i utredningen lyfts fram att ordningsvakter har att särskilt ta hänsyn till barn och unga i sitt yrkesutövande. I förslaget föreslås en ökad användning av ordningsvakter med bredare arbetsuppgifter och utökade befogenheter. Det är ett rimligt antagande att de då också kommer få kontakt med fler barn och unga där det även framkommer oro för att ett barn under 18 år riskerar att fara illa. I utredningen omnämns att ordningsvakten har en rapporteringsskyldighet till Polismyndigheten som i sin tur ska avgöra om det ska göras en anmälan jml 14 kap 1 § socialtjänstlagen (2001:453) om det råder misstanke att ett barn (ålder 0–18 år) far illa eller riskerar att fara illa till socialtjänsten. Personal inom Polismyndigheten, skola och sjuk- och hälsovård har i dag har en anmälningsskyldighet och ordningsvakter borde utifrån sina utökade befogenheter även de omfattas av denna skyldighet. Att rapportera till polis som sedan ska avgöra om en anmälan ska göras eller inte innebär inte bara extra arbete för Polismyndigheten utan riskerar även framförallt att leda till att barn far illa om uppgifterna inte hanteras skyndsamt och en anmälan görs direkt till socialtjänsten. Med den föreslagna anmälningsplikten i åtanke anser Länsstyrelsen att en ökad kunskap om socialtjänstens arbete och barn och unga bör inkluderas i ordningsvaksutbildningen.

Avsnitt 10.15.3 Angående att kravet på registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen vid prövning av anställda i bevakningsföretag (medborgerlig pålitlighet) föreslås utgå

Kravet på registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen vid prövning av anställda i bevakningsföretag bör enligt Länsstyrelsens mening kvarstå avseende medborglig pålitlighet.

I utredning föreslås att kravet på registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen vid prövning av anställda i bevakningsföretag (medborgerlig pålitlighet) ska utgå. Länsstyrelsen motsätter sig att kravet på medborgerlig pålitlighet tas bort. Lagstiftningen ställer i dag med all rätt höga krav på laglydnad, pålitlighet och lämplighet för att vara godkänd för anställning i ett auktoriserat bevakningsföretag. Mot bakgrund av till exempel de samhällsviktiga uppgifter som bevakningspersonal i dag kan få hantera är det enligt Länsstyrelsens mening viktigt att denna kontroll även fortsatt inkluderar ett krav på registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen vid prövning av anställda i bevakningsföretag i syfte att hålla personer som brister i medborgerlig pålitlighet utanför säkerhetsbranschen. Länsstyrelsen hanterar i dag årligen ärenden där personer inte godkänts för anställning i bevakningsföretag baserat på uppgifter som inkommit från Säkerhetspolisen.

Allmänna synpunkter

Utredningen föreslår bland annat att länsstyrelserna ska ges möjlighet att inför godkännandeprovningen begära ett yttrande hos Polismyndigheten rörande sökanden och att tidsfristen för godkännandeprovningen i förordningen om bevakningsföretag ska tas bort och ersättas med ett krav på att provningen ska göras skyndsamt. Det senare får ses som en typ av modernisering och föranleder ingen erinran från Länsstyrelsen. Om den föreslagna hanteringen av godkännandeprovningen och den löpande tillsynen går igenom anser dock Länsstyrelsen det viktigt att Polismyndigheten får en meddelandeskyldighet till länsstyrelserna avseende de fall där en godkänd person misstänks för brott. Noterbart är också att länsstyrelserna kommer att få ökade kostnader i och med att länsstyrelserna enligt förslaget får ta över den löpande tillsynen. Tillsynsarbetet kommer obestriddligen bli mer omfattande för länsstyrelserna utifrån gällande förslag.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med Henrik Kvennberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har även avdelningschef Eva Fjelkner och den brottsförebyggande samordnaren Annika Wågsäter medverkat. Handlingen har bekräftats digitalt

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.